

Iekļaujošā izglītība un speciālā izglītība

Publicēts: 07.09.2020.

Izglītības likums paredz – ikvienam cilvēkam ir tiesības iegūt izglītību neatkarīgi no mantiskā un sociālā stāvokļa, rases, tautības, etniskās piederības, dzimuma, reliģiskās un politiskās pārliecības, veselības stāvokļa, nodarbošanās un dzīvesvietas. Tieši tāda ir iekļaujošās izglītības būtība – nodrošināt šo tiesību ievērošanu.

Iekļaujošā un speciālā izglītība

Valsts pedagoģiski medicīniskā komisija

Informācija par Pedagoģiski medicīniskajām komisijām:

2012.gada 16.oktobrī Ministru kabineta noteikumi Nr.709 „[Noteikumi par Valsts pedagoģiski medicīniskās komisijas un pašvaldību pedagoģiski medicīniskajām komisijām](#)” [ārēja saite]

Informācija Valsts izglītības satura centra mājaslapā: <http://visc.gov.lv/specizglitiba/vpmk.shtml>

Asistenti

No 2012.gada 1.septembra tika ieviests jauns atbalsta veids personām ar invaliditāti – asistenta pakalpojums mācību iestādēs pārvietošanās atbalstam un pašaprūpes veikšanai.

Kā saņemt asistenta pakalpojumu.

2012.gada 9.oktobra Ministru kabineta noteikumi Nr.695 „[Kārtība, kādā piešķir un finansē asistenta pakalpojumu izglītības iestādē](#)” [ārēja saite].

[Prasības vispārējās izglītības iestādēm, lai to īstenotajās izglītības programmās uzņemtu izglītojamus ar speciālām vajadzībām](#)

Speciālās izglītības attīstības centru darbības mērķis – konsultatīva un metodiska atbalsta sniegšana vecākiem, bērniem un pedagogiem.

Darbības jomas:

nodrošina agrīnu speciālo vajadzību diagnostiku pirmsskolas vecuma bērniem neatkarīgi no izglītības ieguves vietas atbilstoši speciālās izglītības attīstības centru specializācijai;

nodrošina metodisku un pedagoģisku palīdzību plānošanas reģiona teritorijā esošo izglītības iestāžu pedagogiem jautājumos par atbalsta pasākumu piemērošanu, individuālā izglītības programmas apguves plāna izstrādi un mācību sasniegumu dinamikas izvērtējumu izglītojamam ar speciālām vajadzībām;

izstrādā mācību vai metodiskos atbalsta materiālus, lai veicinātu izglītojamo ar speciālām vajadzībām integrēšanu izglītības apguves procesā;

nodrošina konsultācijas izglītības iestāžu izglītojamiem ar speciālām vajadzībām vai viņu likumiskajiem pārstāvjiem neatkarīgi no izglītojamo izglītības ieguves vietas;

organizē informatīvi izglītojošus pasākumus, t.sk. pedagogu profesionālās pilnveides pasākumus par iekļaujošo izglītību un palīdzības iespējām izglītojamiem ar speciālām vajadzībām;

pētniecības jautājumos sadarbojas ar augstskolām, kuras īsteno pedagoģijas studiju programmas.

Ministru kabineta 2016.gada 29.marta noteikumi Nr.187 [Prasības vispārējās izglītības iestādēm, lai to īstenotajās izglītības programmās uzņemtu izglītojamos ar speciālām vajadzībām](#)

Prasības vispārējām izglītības iestādēm

Speciālā izglītība ir vispārējās izglītības īpašais veids, kas noteikts [Vispārējā izglītības likuma 3.pantā](#) [ārēja saite]. [Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu, pamatizglītības mācību priekšmetu standartiem un pamatizglītības programmu paraugiem](#) [ārēja saite] nosaka personu loku, kuriem īsteno speciālo izglītību. Speciālā izglītība rada iespējas un apstākļus izglītojamajiem ar speciālām vajadzībām iegūt savam veselības stāvoklim, spējām un attīstības līmenim atbilstošu izglītību jebkurā izglītības iestādē, vienlaikus nodrošinot izglītojamā pedagoģiski psiholoģisko un medicīnisko korekciju, sagatavotību darbam un dzīvei sabiedrībā.

Speciālo izglītību iespējams iegūt gan speciālās, gan vispārējās izglītības iestādēs, kurās ir licencētas izglītojamo vajadzībām atbilstoša izglītības programmas (Ministru kabineta 2014.gada 12.augustā noteikumi Nr.468 "[Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu, pamatizglītības mācību priekšmetu standartiem un pamatizglītības programmu paraugiem](#)" [ārēja saite])

2015. gada 13. oktobrī Ministru kabineta noteikumi Nr. 591 "[Kārtība, kādā izglītojamie tiek uzņemti vispārējās izglītības iestādēs un speciālajās pirmsskolas izglītības grupās un atskaitīti no tām, kā arī pārcelti uz nākamo klasi](#)" [ārēja saite]

Izglītojamo mācību sasniegumu vērtēšana speciālajā izglītībā notiek atbilstoši valsts pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības standartiem, bet izglītojamajiem ar garīgās attīstības traucējumiem atbilstoši Ministru kabineta noteiktajai kārtībai (MK 2006.gada 20.jūnija "[Mācību sasniegumu vērtēšanas kārtība speciālās izglītības programmās](#)" [ārēja saite]).

Izglītojamajiem, kas apguvuši speciālās izglītības programmas, izsniedz apliecību par pamatizglītības vai atestātu par vidējās izglītības ieguvu un sekmju izrakstu ([Vispārējās izglītības likums, 58.pants](#) [ārēja saite]).

Ministru kabineta 2019. gada 19. novembra noteikumi Nr.556 "[Prasības vispārējās izglītības iestādēm, lai to īstenotajās izglītības programmās uzņemtu izglītojamos ar speciālām vajadzībām](#)" [ārēja saite]

[Pieejamie atbalsta pasākumi bērniem ar invaliditāti un viņu ģimenēm](#)

Mazākumtautību izglītība

Mazākumtautību izglītībā būtiskākās pārmaiņas attiecināmas sākot ar 1992.gadu, kad tika ieviests vienots valsts pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības standarts, 1995.- 1998.gadā mācību priekšmetu un mācību stundu plānā noteikta divu mācību priekšmetu apguve pamatizglītībā un trīs mācību priekšmetu apguve vidusskolā latviešu valodā; 1998.-1999.gadā pamatskolā ieviesti četri modeļi, kas nosaka dažādas proporcijas mācību priekšmetu apguvei latviešu valodā un mazākumtautības valodā; 2004.gadā noteikts, ka vidusskolā ne mazāk kā trīs piektdaļas mācību satura apguve notiek valsts valodā; 2008.gadā noteikts, ka valsts pārbaudes darbu saturs 12.klasē ir valsts valodā; 2012.gadā noteikts vienots latviešu valodas standarts vidusskolā.

Pamatojoties uz grozījumu [Izglītības likuma 41.panta](#) [ārēja saite] pirmajā daļā, mazākumtautību izglītības programmas izstrādā izglītības iestāde, izvēloties vienu no valsts pamatizglītības standartā ietvertajiem izglītības programmu paraugiem.

Ministru kabineta 2014.gada 12.augusta noteikumi Nr. 468 „[Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu, pamatizglītības mācību priekšmetu standartiem un pamatizglītības programmu paraugiem](#)” [ārēja saite] nosaka mazākumtautību izglītības programmu piecu modeļu mācību priekšmetu un mācību stundu plāna paraugus, kuros noteiktas dažādas proporcijas mācību priekšmetu apguvei latviešu valodā un mazākumtautības valodā Izglītības iestāde, izstrādājot mazākumtautību izglītības programmas un izvēloties vienu no valsts pamatizglītības standartā ietvertajiem mācību priekšmetu un stundu plānu modeļiem (1.–5.modelis), ņem vērā izglītojamo latviešu valodas prasmes un latviešu valodas lietošanas pieredzi. Noteikumi nosaka, ka mācību priekšmeti, kuri apgūstami mazākumtautības valodā saskaņā ar mācību priekšmetu un mācību stundu plānu, var tikt apgūti latviešu valodā, izņemot mācību priekšmetu „Mazākumtautību valoda” un mācību priekšmetu „Literatūra”.

Skolēnu, kuri atgriezušies no ārzemēm (reemigrējuši), izglītības iespējas

Reemigrācijas atbalsta pasākumu plāna 2013.-2016.gadam 6.2.punktā noteikts, ka, lai īstenotu adaptācijas pasākumus un nodrošinātu skolēnu, kuri atgriezušies no ārzemēm (reemigrējuši), iekļaušanos Latvijas izglītības sistēmā, izglītības iestādēs tiek nodrošinātas individuālas nodarbības mācību priekšmetu apguvei, t.sk., skolotāju profesionālo kompetenču pilnveides iespējas, sniegtas konsultācijas skolēnu vecākiem, izstrādāti informatīvie materiāli.

Ministru kabineta 2014.gada 12.augusta noteikumos Nr. 468 „[Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu, pamatizglītības mācību priekšmetu standartiem un pamatizglītības programmu paraugiem](#)” [ārēja saite] ir piedāvāti risinājumi atbalstam izglītojamiem, kuri ir atgriezušies Latvijā no ārzemēm, piemēram, izglītības programmās papildus iekļaujot nodarbības latviešu valodas, sociālo zinību un Latvijas vēstures apguvei.

Diplomātu bērnu izglītības iespējas

Ministru kabineta 2003.gada 11.marta noteikumos Nr. 112 “[Kārtība, kādā izglītojamie atbrīvojami no noteiktajiem valsts pārbaudes pārbaudījumiem](#)” [ārēja saite] noteikts, ka izglītojamos no pamatizglītības vai vispārējās vidējās izglītības valsts pārbaudījuma kārtošanas latviešu valodā mazākumtautību izglītības programmās atbrīvo ar izglītības un zinātnes ministra lēmumu, pamatojoties uz pilngadīga izglītojamā vai nepilngadīga izglītojamā likumiskā pārstāvja iesniegumu, kas iesniegts Izglītības un zinātnes ministrijā līdz attiecīgā gada 1.aprīlim un kam pievienota izglītojamajam izsniegta derīga Latvijas Republikas Ārlietu ministrijas identifikācijas kartes kopija.

<https://www.izm.gov.lv/lv/ieklausosa-izglitiba-un-speciala-izglitiba>